

Om Blytts malerier

Erlend Hammer

Det er i dag ikke helt uvanlig å vurdere ting i forhold til skjermer. Etter hvert som vi gradvis beveger oss mot en total-virtuell eksistens er det mange som febrilsk forsøker å spore disse prosessene, for å skape markørene som til slutt vil forstås som mest nøyaktig å ha beskrevet, eller underveis forutsett, hva som var i ferd med å skje.

Maleriets lerret er åpenbart en av flatene hvor disse diskusjonene finner sted. I Are Blytts senere arbeider er mediet ikke lenger budskapet, men heller en transportåre som all slags informasjon strømmer gjennom. Per definisjon fungerer selvsagt de fleste kunstverk slik, men det er ganske åpenbart at særlig maleriet har lidd under en for snever forståelse hvor både tilhengere og motstandere først og fremst har betraktet maleriet i lys av dets egenskaper som medium. Maleriets *fartøyhet* og de meldingene som kanskje forsøkes sendt forsvinner ofte fra samtalen, betydninger går opp i røyk, tapt i et stort intet, som en estetikkens *fumata nera*. Ingenting nytt.

Abstraksjon har alltid vært en måte å benytte maleriets tradisjonelle virkemidler (penselstrøk, lagdeling for å oppnå dybde, etc.) uten representasjon. I løpet av de siste tiårene har vi også sett en interesse for det motsatte, en tendens til noe som kan kalles post-malerisk figurasjon. Dette er en form for maleri hvor man søker (eller i det minste tolererer) billedlig figurasjon uten hensyn til malerisk teknikk. Ofte går man

såpass langt som å låne bilder fra andre medier uten å utsette det for noen form for malerisk forvandling overhodet.

I Blytts malerier er det svært lite overskudd av verken materialer eller informasjon. Snarere finner vi en forsiktig, kanskje til og med motvillig, bruk av nødvendige virkemidler. Resultatet er en serie malerier som fungerer som flater som reflekterer historie, aktuelle hendelser, andre kunstverk eller kulturelle fenomener. Noen av disse kan være svært spesifikke, som pressefotoet signert av Angela Merkel som kunstneren kjøpte på eBay. Denne typen 1:1 gjengivelse trekker arbeidet i retning av «virkeligheten» ved å la denne gripe direkte inn i maleriet selv, i dette tilfellet på en meget grovkornet måte, ved simpelthen å lime den til lerretet. Fotoets tilstedeværelse midt på dette store maleriets lerret utgjør nærmest en del av virkeligheten som har revet seg løs og festet seg til kunstverket, på en visuelt skjærende måte, men i det øvrige som en godartet symbiont.

Abstraksjon har vært en måte for maleriet å utforske seg selv som medium, og med det har dets egne skapelsesprosesser, uten et refererende innhold, vært den eneste form for mening som er blitt kommunisert. Innen post-malerisk figurasjon er man på den annen side opptatt av et mer eller mindre klart definert innhold uten at maleriets tradisjonelle teknikker vies noen særlig oppmerksomhet. Fotorealisme, for eksempel, eller digitalt produsert maleri, er fremdeles måter maleriet omhandler seg selv.

Post-malerisk figurasjon handler ikke *om å male*, det simpelthen *er* maleri som også inneholder figurative elementer, som fotografi eller tekst, som en del av vokabularet. Det er maleri blottet for tvangsmessige spørsmål om «hvordan eller hvorfor maler jeg?». Det er en betydelig forskjell mellom «å utforske maleriets virkemidler» og det å gjøre bruk av dem for hva

enn de er verdt. Sistnevnte dreier seg om å male for å oppnå noe annet. Og i 2017 er folk tilfeldigvis besatt av skjermer. I verk som *Bread and Roses* og *Youth Riot*, maler Blytt disse ordene oppå abstrakte bakgrunner på en måte som ved første øyekast får det til å synes som om utskrifter i A4-størrelse rett og slett er blitt festet til lerretet. Innenfor bildene fungerer disse elementene omtrent slik skjermer benyttes når vi i dag, på grunn av endringer i konsentrasjonsevnen forholder oss kontinuerlig til telefonen, også mens vi for eksempel ser på TV. Vi har rett og slett blitt vant til å behandle informasjon så raskt at ett medium om gangen ikke lenger er tilstrekkelig. Disse tekstelementene fungerer omtrent som fotografiet av Merkel; den virkelige verden trekkes inn i maleriene og fremhever hvordan vi i dag føler at vi ikke er i kontakt med virkeligheten når vi er midlertidig offline.

Det unektelig low-tech utseendet disse «skjermene» utgjør står i skarp kontrast til alle de malerne som i dag er besatt av ulike måter maleriet kan gjøre bruk av digitale medier. Teknologisk innovasjon har alltid vært blant kunstneres viktigste inspirasjonskilder, ofte i så stor grad at de som ikke ser ut til å engasjere seg i den nyeste utviklingen alltid står i fare for å bli regnet som utdaterte. Derfor har maleriet kontinuerlig alltid forsøkt tilpasse seg det nye innen persepsjon og kognitiv virkelighet. Som et resultat har moderne maleri vært preget av en hel del overivrige forsøk på digitalisering, for slik å være relevant i forhold utviklingen innenfor media og innholdsdistribusjon for øvrig.

I et større historisk perspektiv representerer dette egentlig ikke «virkelighetens tilbakekomst»; det er heller simpelthen et eksempel på den evige flyten frem og tilbake mellom det som tilsynelatende er virkelig og det som angivelig er noe annet. Abstraksjon er virkelig fordi det utgjør en ren væren. Og abstraksjon er uvirkelig fordi den alltid trekker seg

unna referanser til virkeligheten. Dermed beveger maleriet seg hele tiden frem og tilbake mellom sublim ironi og en ektefølt lengsel etter transcendens. Maleriet utforsker ikke bare persepsjonen av dybde, men også selve persepsjonens dybde. Betrakteren engasjeres i en form for visuell stimuli som kan veksle mellom det subtile og det sjokkerende, mellom glede og smerte, sjonglerende frem og tilbake mellom det ekspressive og det komponerte, mellom innovasjon og dekorasjon, mellom skjønnhet og skrekk, det trivielle og det sublimе. Og slik påvirker tidsånden maleriets forsøk på å håndtere den informasjonsflyt og usikkerhet som preger vår tidsperiode innen såkalt «post-internett».

Den teknologi som imidlertid hovedsakelig preger Blytts arbeider er boken. I serien av mellomstore malerier som er laget for å se ut som bokomslag, finner vi klare og tydelige blokker av farge og tekst hvor informasjonen tilsynelatende projiseres mot en bakgrunn av dempede, abstrakte malerier. I tillegg har Blytt valgt forfattere knyttet til ulike erfaringer av eksistensiell eller ideologisk natur. Herunder alt fra finanskrisen i 2008 til litterær naturalisme, samt nylig relevante spørsmål om determinisme versus fri vilje innenfor historiefremstillingen av post-sen kapitalisme, eller sen post-kapitalisme i Europa. I gjenskinnet av slike ideer gjør disse maleriene tilsynelatende krav på å vite hvilke referansepunkter som må med hvis man skal lykkes i å vurdere hva som er viktig innenfor dagens samfunn og kultur. Som malerier tilbyr de seg selv som objekter og eiendeler av estetisk verdi, men enda mer som forsøk på sannhet.